

Bureau Zuid-Molukken.

Uit de jongste geringsamen van het Bureau Zuid-Molukken komt de bedoeling naar voren om de werkzaamheden gecoördineerd voor te stellen. Het Bureau zelf is thans nog te 's-Gravenhage gevestigd, maar dit zou het gerucht verspreiden, dat het naar Utrecht zal worden overgeplaatst. In ieder geval zal de activiteit op politiek gebied niet meer vanuit de vestiging te Den Haag worden geleid. LOKOLO, een van de voornaamste figuren van het Bureau, schijnt thans veel in Frankrijk en België te ver-
toeven. In eerstgenoemd land zou hij nauw contact onderhouden met de aldaar werkende agenten der "Republiek Zuid-Molukken". Betrokkene houdt in ieder geval ook verblijf in Antwerpen. In dit verband wordt echter ook een adres in Rotterdam genoemd, waar omzins een geheel Bureau zou zijn opgericht van waaruit ook contacten met het buitenland worden onderhouden. Zeer actief zou zijn , die in de U.S.A. de belangen der "Republiek Zuid-Molukken" behartigt. Uit een getoond bericht in de "Boston News" is gebleken, dat de in Amerika gevoerde propaganda hoofdzakelijk berust op het signaleren van het veld-
winnende communisme in Indonesië, waartegen een verdedigings-
linie kan worden gevoerd, lopende van Singapore - Philippijnen -
Zuid-Molukken naar Australië.

Het Bureau Zuid-Molukken (lokale) heeft naar verluidt zijn werkzaamheden op regionaal gebied overgedragen aan de C.R.A.M.S. (Commissie Rechtspositie Ambonense Militairen en Schepelingen). Het hoofdbestuur van deze organisatie heeft zich met bijgaande circulaire van 19 Juli 1951 tot de kampanten gericht. Uit het mede overgelegde door de C.R.A.M.S. uitgegeven communiqué van 25 Maart 1951 blijkt, dat van het Bureau Zuid-Molukken als commissaris tot het bestuur van de C.R.A.M.S. is toegetroten, in wiens persoon de binding zou kunnen liggen tussen beide organisaties.

Voorts kan nog worden gezegd, dat er nog steeds samen-
werking bestaat tussen het Bureau Zuid-Molukken en de Stichting "Door de Nieuwe Treur".

De propaganda van het Bureau Zuid-Molukken beweegt zich in verschillende richtingen. In de eerste plaats richt deze zich tot de bewoners van de Ambonense woensorden. De desbetreffende voorlichting geschiedt door bepaalde propagandisten in de kam-
pen, die regelmatig contact hebben met het Bureau Zuid-Molukken. Zeer fel is de propaganda tegen de groep Dr. , wiens organisatie optreedt onder de naam "Kadé Ambon". Dr. wordt als een willig instrument voorgesteld van de Nederlandse Regering, op wier last hij -in verband met de nog resterende Nederlandse economische belangen in Indonesië- de tweedracht in de Ambonense geleiders lanceert. In de propaganda komt de voor-
stelling voor, dat er buiten de groep van Dr. eenheid heerst en dat dit zo zal blijven ter bereiking van het gemeen-
lijk doel, nl. de volledige onafhankelijkheid van de Zuid-Molukken, welke alleen te verwekelijken zou zijn, niet door middel van onderhandeling met de Republiek Indonesië, maar door een strijd op leven en dood.

In verband met deze propaganda kan ook nog genoemd worden een ontevredenheid, welke vooral onder de Amboussé schepelingen der Koninklijke Marine met een lange dienstdaer zou bestaan over hun huidige positie-regeling, nl. een kort verband bij de Marine Reserve.

Teneinde de Molukse zaak te versterken ligt het -naar verhoed- in de bedoeling naar aanleiding van het geval een wijkboek te publiceren in verschillende talen, mede ter verspreiding in het buitenland.

C O M M U N I Q U E

Op de op 25 Maart 1951 in het Doorgangskamp-Berenlaan (Sub.Bat. Ambon) gehouden gecombineerde bestuursvergadering van de diverse delegaties van Ambonense (Zuid-Molukse) ex-KNIL militairen en schapelingen is unaniem besloten, de behartiging van de sociale belangen der buiten het territorium van de Republiek Maloekoe Selatan gevestigde Ambonensen (Zuid-Molukkers), die zich in leedienste van de Nederlandse overheid bevinden, in handen te leggen van een de rechtspositie en daaruit voortvloeiende sociale voorzieningen.

Deze Commissie, de "C.R.A.M.S." ("Commissie Rechtspositie Ambonense Militairen en Schapelingen") (Zuid-Molukse), thans Djakarta praesenture domicilie hebbende in afwachting van hare zetelverplaatsing naar Nederland, stelt zich ten doel op efficiënte wijze verenigende sociale belangen, in de ruimste zin des woords, bij de diverse terzake bevoegde regeringsinstanties voor te leggen en te behartigen.

De door bedoelde commissie te verrichten werkzaamheden zullen in het bijzonder zijn:

- a) bestudering en behartiging van alle op hare leden betrekking hebbende sociale rechts- en aanverwante problemen;
- b) contact opnemen en onderhouden met: 1. de terzake bevoegde regeringsinstanties; 2. de diverse verenigingen, die zich op hetzelfde terrein begeven als bovenbedoeld inclusief de charitatieve;

Daarnaast zal worden gestreefd naar:

1. bevordering, e.g. consolidering van de eengezindheid der Ambonensen (Zuid-Molukkers)
2. behartiging van alle materiele en ideale belangen van de Ambonense (Molukse) gemeenschap;

In de Commissie hebben zitting genomen de heren:

Slanta, J	-	Voorzitter
Tomason A.H.	-	Vice-Voorzitter
Sivallette S.	-	Secretaris I
Tansela P.A.J.	-	Secretaris II
Aponne F.A.	-	Commissaris
Sivabesay Z.	-	idem
Lepulalan A.	-	idem
Huken A.	-	idem
Siahaija B.	-	idem
Husse F.E.	-	idem
Mailuhuw J.	-	idem

Djakarta, 25 Maart 1951
 Ns. de "C.R.A.M.S."
 de vice voorzitter,
 w.g. (A.H. TOMASQA)
 de Secretaris I
 w.g. (S.SIVALETTE)

Aan: Plv. H BVD
Van: KA (Mr. A. van Maanen).

Notitie

Een rapport over fantastische conspiratieplannen tot omverwerping van de Nederlandse Regering in 1947/1948.

De inhoud van dit rapport dient grotendeels aan de fantasie te worden toegeschreven,

Volgens de tot heden beschikbare berichten zijn conspiratieplannen van dezelfde soort onder de groepen, die zich tot de tegenstanders van de huidige Regering rekenen, aan de orde. Ook bij deze plannen speelt de fantasie een grote rol. Het spel heeft nu echter grotere aantrekkelijkheid door de aanwezigheid van **Wasterling** te Parijs en het verblijf van een grote groep gemakkelijk ontvlambare Ambonezen. Behalve in deze Ambonese groepen zijn gevaarselementen van dit spel daarin gelegen, dat oud-illegalen en oud **Indië**-strijders zich voor een avontuurlijk plan tegen de Regering tezamen zullen kunnen vinden en tot samengaan zouden besluiten.

Deze gevaarselementen zullen van meer betekenis kunnen worden naarmate de Ambonezen verder in een wanhoopspositie zullen worden gebracht. De Regering heeft de ontwikkeling van een dergelijke situatie niet in de hand zo lang de conspirerende Nederlandse groepen of personen zich met de Ambonezen blijven bemoeien en door hun bemoeienis incidenten kunnen uitlokken, eventueel opzettelijk, welke de Nederlandse Overheid tot maatregelen zouden noodzaken, welke bij de publieke opinie, geleid door bedoelde groepen, felle critiek zou ontlokken.

In dit verband heeft "De Tijd" in het nummer van 21 Juli jl. een juiste waarschuwing aan het adres van de leiders van bedoelde groepen laten horen om de Ambonezen wat meer met rust te laten en onlangs zijn ook stemmen uit de kring van het bureau Zuid-Molukken naar voren gekomen, dat zij er genoeg van krijgen voor de politieke doeleinden van bedoelde heren te worden gebruikt. Ook het Algemeen Handelsblad van 28 Augustus jl. schrijft in deze zin.

Niet zonder gevaar is, dat door een dergelijke situatie ook de communisten een voet aan de grond kunnen krijgen om van een niet onbetekenende groep ontevreden, makkende en zich in de steek gelaten gevoelende strijdbare mannen gebruik te maken. De toezending van een exemplaar van "De Waarheid" aan een bewoner van een der kampen kan daarvan als een symptoom van een communistische belangstelling worden beschouwd.

De enige maatregel, die de Nederlandse Regering thans zou kunnen ondernemen om de conspirerende groepen in verlogenheid te brengen zou het vertrek van Westerling uit Parijs zijn. De R.I. zou daartoe bij de Franse Regering de nodige stappen kunnen doen na door onze Regering ten aanzien van de op Westerling gespeelde activiteit globaal te zijn ingelicht. Niet onmogelijk is, dat de Regering daarmede de R.I. de wind uit de zeilen zou nemen. Eleganter zou zeker zijn, indien onze Regering deze stappen zelf zou doen.

4/25/2017

2 Januari 1952

INGEBOEKT

No. : 126104/I

Bijl. :

Bev. : Activiteit van organisaties
rondom de ngr.Ambassade.

verslag over de ontwikkelingen in de
ngr. Ambassade, zoals die gedurende de afgelopen week te
onzer kennis zijn gekomen.

Het bericht in de "Nieuwe Haagse Courant" van
Vrijdag 28 December 1951, waarin o.a. gesproken wordt van
voorstellen, die gedaan zijn door een Ambassadees lid van de
R.I.-delegatie in Nederland om de Ambassadees hier te laten,
met het doel hen te bewegen tot terugkeer naar Indonesië,
heeft in de kringen heel wat beroering gewekt.

Insiders zeggen, dat het vervaide in veren genoemd
artikel wel op waarheid berust en dat de R.I.-delegatie,
bij monde van enkele, niet officiële, delegatieleden, zoals
, een doelbewuste politiek volgt ten opzichte van
de Ambassadees in Nederland.

Momenteel zijn er nog vele Ambassadees in Nederland,
die niets van enige toezending tot de R.I.-willen weten; ge-
vien echter het feit, dat vele vooraanstaande leiders, zoals
LONGELO,

o.a. in hun hart wel geneigd zijn om met de R.I.'s onderhan-
delen, niet het er naar uit, dat de Ambassadees-kwestie in
Nederland, mogelijk door toedoen van de R.I.-delegatie haar
oplossing zal kunnen vinden.

Vele Ambassadees hier te lande zijn echter door het
verloop der omstandigheden naar anti-Nederlands geworden,
waardoor het gewaar niet denkbaar is, dat ze zich, na
terugkeer in Indonesië, uit vruchtbare zaken zullen laten ge-
bruiken bij een of ander avontuur, dat de R.I. mogelijk zou
willen ondernemen ten opzichte van Nieuw-Guinea.

Aan Zijne Excellentie
de Vice-Minister-President,
Minister zonder Portefeuille,
Ministerie van Nederlandsche Zaken
te
JA-GEWELDE:

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN

Vervolg op schrijven no.

dd. 2.1.52 aan Z.E. de Vice-Minister-
President

Het Hoofd van de Dienst,

2/1
Mr. H.W. Felderhof

's-Gravenhage, 21 Januari 1952.
Javestraat 40.-

UITGEBOEKT

No. : 126184/II

Bijl. : 6ln.-

Bez. : Activiteit van organisaties
rondom de ngn.-Ambonzaak.-

Ten gevolge van mijn schrijven van 2 Januari 1952 No. 126184/1. heb ik de eer Uwe Excellentie hiernaevens aan te bieden een vervolg-verslag over de ontwikkelingen in de ngn.-Ambonzaak, zoals die gedurende de afgelopen week te anker kennis zijn gekomen.

Nog steeds heerst er verwarring in Ambonse kringen naar aanleiding van de mededelingen in "De Nieuwe Nangne Courant" van 28 December 1951 en van 5 Januari 1952 en over de berichten met betrekking tot de overgave van een aantal voorrekenende versetlieden op Oeran.

Thans kan worden aangenomen, dat de besprekingen, waar- van "De Nieuwe Nangne Courant" gewag maakte, buiten LOBDELO en hebben plaats gehad.

LOBDELO is thans bezig om langs niet officiële weg inlichtingen in te winnen omtrent deze besprekingen en de voorstellen, die gedaan zouden zijn door Dr. en om Dr. O.S.

Ben 3 tal Ambonessen uit het kamp bij Vucht nou in het geheel een ondersheid hebben gehad met Prof. Zij zouden nog verzoekt hebben de terugkeer van de Ambonessen naar Indone- sia te bevorderen. In verschillende Ambonesschevereenigden in Nederland heerst echter nog veel verzet tegen de onderwerping aan de R.I.J. en de Indio-gelichte.

Omtrent de parveconferentie op 8 Januari l.l. valt na het reeds vermeldde en de uitvoerige verslagen in sommige dag- bladen niet veel meer te zeggen. Het Bureau B.V.B. heeft de kampeerders tijdig kunnen adviseren en deze vergadering niet bij te wonen, hetgeen tot gevolg heeft gehad, dat slechts een gering aantal Ambonessen aanwezig was.

De financiële resultaten kunnen slechts matig zijn ge- weest, gezien de hoge maalhuur.

zoals reeds werd vermeld van deze meeting op touw gaat en de verflaarde be- langstelling voor WESTERLING e.o. wat leven in te blazen, het- geen tot op zekere hoogte dan ook is gelukt.

In L.O.O.I.B.-bestuurskringen heeft het samengaan van de L.O.O.I.B. met WESTERLING - N.V.U. eenigheid veroorzaakt. Een aantal bestuurs- en gewone leden schijnt van deze samen- werking niet gelukkig te zijn.

Aan Zijne Excellentie
de Vice-Minister-President,
Minister zonder Portefeuille,
Ministerie van Binnenlandse Zaken
te
's-GRAVENHAGE

- 2 -

Het Hoofd van de Dienst,

Mr. L. W. ~~van~~ ^{WILLEN} ~~van~~ ^{WILLEN}
MR. A. van ~~WILLEN~~

8
MINISTERIE VAN
NEDERLANDSE ZAKEN
B.V.D.
129287

Tms.

's-Gravenhage, 6 Februari 1952
Javastraat 68
DIENSTGEHEIMS

oft: de mémoires van
Westerling

Voornover nodig heb ik de eer Uwer Excellentie te
Uwer informatie te berichten, dat de mémoires van de ge-
wesen kapitein Westerling vanaf 22 Januari jl. in een serie
vervolgartikelen worden gepubliceerd in het te Brussel ver-
schijnende dagblad "Le Soir" onder het opschrift:
Le "Lawrence du Pacifique Sud", Les aventures extraordinaires
du capitaine Westerling racontées par lui-même. De artikelen
zijn voorzien van een onderschrift luidende: Extraits des
Mémoires de Westerling.- Copyright Opera Mundi.

Het Hoofd van de Dienst,

Uwe Excellentie
ex-Minister-President
ter zake van het Portefeuille
Ministerie van Binnenlandse Zaken
-GRAVENHAGE

Mr. H.W. Felderhof

**MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN**

B.V.D.

№.: 129287/I

**Betr.: De Mémoires van
Westerling**

**'s-Gravenhage, 22 Februari 1952
Javastraat 68.**

UITGEBOKT

Ten verfolge van das. schrijven van 6 Februari j.l. No. 129287 heb ik de eer Uwe Excellentie te berichten, dat gebleken is, dat de Mémoires van Westerling ook gepubliceerd zijn in de Nederlandse taal in het te Gent uitgegeven weekblad "Ons Zondagblad", behorende tot het dagblad "Het Volk", dat te beschouwen is als een uitgave van de Vlaamse R.K. Arbeidersbond.

Staatkundig hoofdredacteur van Het Volk is de huidige Minister van Verkeerswegen, de heer . De artikelenreeks is begonnen op 26 Januari j.l. en verschijnt onder de titel "Turk Westerling. Kampioen van het Nederlands nationalisme in Indonesië".

**Het Hoofd van de Dienst,
voor deze:**

Mr. A. van Maanen

**Aan Zijne Excellentie
de Vice-Minister-President,
Minister zonder Portefeuille,
Ministerie van Binnenlandse Zaken
te
's-GRAVENHAGE.**

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

No. 132399

Betreft: Activiteit van organi-
satie rondom de sgn. Ambonsaak

Frj:

UITGABEFIJL

's-Gravenhage, 4 Maart 1952
Javanastraat 68

B VII
6-3-52

verslag over de ontwikkelin-
gen in de sgn. Ambonsaak, zoals die gedurende de afgelopen
week te onzer kennis zijn gekomen.

Aan:
Zijne Excellentie
de Vice-Minister-President
Minister sonder Portefeuille
Ministerie van Binnenlandse Zaken
te 's-GRAVENHAGE.

Vervolg B.V.D.-brief No. 132539, dd. 4.3.52,
verslag Ambonzaak

-2-

Uit een kortgeleden gehouden onderzoek zou zijn komen vast te staan dat het merendeel van de Ambonnesen nog steeds van enige toenadering tot de R.I. niet willen weten. In R.N.S. kringen overweegt men plannen om na het verkrijgen van de K.L. Status, de eis tot demobilisatie op onbeset R.N.S.-gebied bij de Ned. rechter voor te brengen.

Het Hoofd van de Dienst

f s/a

Mr. H.W. Felderhof.

No. : 133719

Bijl. :

UNGEBOEKT

Betr. : Activiteit van organisaties
rondom de zgn. Ambonzaak.-

verslag over de ontwikkelingen in de zgn. Ambonzaak, zoals die gedurende de afgelopen week te onzer kennis zijn gekomen.

Nu de Ambonnesen het proces inzake de K.I.-status hebben verloren, wordt het verlangen om naar Indonesië terug te keren steeds sterker.

De belangrijkste promotor van dit streven is de reeds eerder genoemde Bij de door hem gevoerde propaganda speculeert hij op de ontevredenheid, die er onder de Ambonnesen heerst ten aanzien van de houding, die de Nederlandse Regering heeft aangenomen in de zgn. Ambonse vrijheidsbeweging. Een van zijn slogan's is dan ook : "Maak van ieder geschil met de Nederlandse Overheid onmiddellijk een rel". Verder zegt hij : "In Nederland kunnen wij geen vriend zien, ook geen vijand, maar wel een onbetrouwbare, niet haar woord houdende, alappe natie." Hij is blijkbaar van mening dat, wanneer hij erin slaagt om de Nederlandse Regering te dwingen tot het nemen van straffe maatregelen tegen de Ambonnesen, zijn landgenoten zich hier in Nederland zo onbehagelijk zullen gaan voelen, dat ze tenalotte hun vrijheidsidealen wállen prijsgeven en ten koste van alles naar Indonesië willen terugkeren.

Volgens hem zou er vooral in de partij van veel begrip bestaan voor het lot en het streven van de Ambonnesen. zou beschikken over inlichtingen uit Indonesië waaruit zou kunnen blijken, dat in R.I.-kringen het idee langzamerhand veld gaat winnen, dat de Ambonnesen onmisbaar zijn voor het herstel van de rust en orde in Indonesië. Van R.M.S. zijde dient men echter te begrijpen, dat het voortzetten van de strijd voor de absolute onafhankelijkheid thans geen zin meer heeft.

De doelbewuste anti-Nederlandse propaganda van c.s. zal mogelijk kunnen leiden tot incidenten of ralletjes in de Ambonse woonoord.

Het zou wellicht gewenst zijn om hiertegen van te voren reeds maatregelen te nemen, doch waaruit deze maatregelen zouden moeten bestaan kan daz. niet worden beoordeeld.

Aan Zijne Excellentie
de Vice-Minister-President,
Minister zonder Portefeuille,
Ministerie van Binnenlandse Zaken
te 's-Gravenhage.-

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN

Vervolg op schrijven no.

dd.18.3.52 aan Z.E.de Vice-Minister-Pre-
sident.-

- 2 -

Het Hoofd van de Dienst,

Mr. H. W. Felderhof.

In Amsterdam heeft op 12 Maart in het gebouw Bellevue de eerste openbare bijeenkomst plaats gehad van het Veteranen-Legioen. De opkomst was zo groot, ongeveer 1500 man, dat een honderdtal personen niet toegelaten kon worden wegens gebrek aan plaatsruimte.

Uit de toespraken, die werden gehouden door de Vice-Admiraal b.d. en kon wederom blijken, dat dit Veteranen-Legioen plannen heeft om zich op politiek terrein te bewegen in een zin, die gericht is tegen de Nederlandse Regering in haar huidige samenstelling. De zaal was versierd met Nederlandse en Ambonese vlaggen, terwijl een twaalfstal Ambonessen zich als toeschouwer in de zaal bevond.

Aan het einde van de avond werd een film van de Leger-Voorlichtingsdienst vertoond.

De collecte bracht slechts f. 200.- op.

In de pauze bestond gelegenheid om zich als lid van het Veteranen-Legioen op te geven; slechts een zeer gering aantal personen maakte van deze gelegenheid gebruik.

AMBON

"Het Vrije Volk" (PvdA) dd. 10 April 1952

AMBONNEZEN ZIJN KOPPIGE MENSEN

DRIEHONDERD JAAR HISTORIE WIST MEN NIET IN DRIE JAAR UIT.

(Van onze speciale verslaggever, Paul van 't Veer)

"Wij Ambonnezen zijn nu eenmaal een koppig slag mensen; als wij eenmaal "neen" hebben gezegd, komen we daar niet gauw op terug". Dit werd mij te Ambon gezegd door de militaire commandant van het eiland, majoor L. Pieters, die, zoals bijna elke Ambonnes, familie heeft onder de dertien duizend oud-KNIL-militairen en hun gezinnen in de Nederlandse woonoorden. Zijn opmerking typeert het saamhorigheidsgevoel van de Ambonnezen dat mij tijdens mijn bezoek aan het eiland misschien wel het meest getroffen heeft.

"Nooit heb ik in mijn gesprekken met "anti-RMS" (de republiek van de Zuid-Molukken) Ambonnezen een spoor van haat jegens de pro-R.M.S.-ers" kunnen ontdekken. Integendeel, er was steeds een verrassend begrip voor de moeilijke positie van de "verdwaalde broeders".

BROEDERS

"Natuurlijk zullen wij de Ambonnezen in Nederland graag hier opnemen" zei de gouverneur der Molukken, mr. Latuharharry, zelf onze eigen broeders; zij horen hier thuis en als zij willen werken aan de opbouw van Indonesië, kunnen zij hier "iets groots" verrichten.

Ik zou niet durven zeggen dat het militaire bestuur van de Molukken (waar nog steeds de staat van oorlog en beleg heerst) even wijd de armen heeft uitgespreid om de Ambonnezen uit Nederland te ontvangen.

Tijdens vele gesprekken met hooggeplaatste officieren op Ambon bleek mij wel,

dat in deze kringen heel wat minder enthousiasme en vringingsgezindheid heersen.

Maar ook bij deze officieren vond ik het besef der saamhorigheid. "Het zijn onze broeders - maar ook je broer moet je wel eens een pak slaag geven als hij fout geweest is" zei een van de Ambonnesse stafofficiëren mij.

ACHTERDOCHT

In deze geest treedt ongeveer het militaire bestuur tegen de oud-RMS-ers op. Men zou het als een versie van het Nederlandse spreekwoord kunnen zien: wie zijn broeders liefheeft, kastijdt ze.

Het kastijden gebeurt thans niet meer letterlijk (anderhalf jaar geleden is op Ambon hevig gestreden); er is geen sprake van "militaire" terreur op Ambon, nog minder van "Javaanse overheersing" of gedwongen bekering tot de Islam - alle drie voorspeld door de grondvester der RMS, mr. dr. Soumokil, die thans nog ergens in de binnenlanden van Ceram rond moet

zwerven.

Er is wel achterdochtige bejegening der politieke partijen militaire censuur voor bepaalde "verdachte" personen en een stelsel van vergunningen voor openbare vergaderingen (de vergunning wordt in de praktijk nooit geweigerd)

AVONTUUR VOORBIJ

Het "avontuur der RMS" is voorbij, maar dat wil niet zeggen dat de Ambonnes zijn traditioneel chauvinisme eensklaps heeft verloren. Het zal geen eenvoudige taak zijn de 80.000 inwoners van Ambon er van te doordringen, dat zij in de eerste plaats Indonesier en in de tweede plaats Ambonnes zijn.

Driehonderd jaar theorie wist men niet in drie jaar uit. Maar mijn bezoek aan Ambon heeft mij ervan kunnen overtuigen, dat van bestuurszijde een verstandige decentralisatie -politiek wordt gevoerd en dat alle begrip voor de bijzondere moeilijkheden van dit volk aanwezig is.

Op die basis zullen de vergaande plannen van de gouverneur op economisch en sociaal gebied, voor de Molukken in het algemeen en voor Ambon in het bijzonder, tot uitvoering gebracht kunnen worden.

GUBERNUR MALUKU

Kepada

Sdr2 Gebangsaku, sdr2 ex-KNIL
dan keluarganya yg berada di
Negeri Belanda.

Dengan kesempatan ini saja menjeruhkan kepada saudara2 supaya benar2 insjaf akan perjuangan kita untuk menegaskan negara dan bangsa kita Indonesia. Inilah satu2nja djalan bagi kita semua untuk melepaskan kita dari pada genggaman kesukaran hidup dan datang kepada perbaikan nasib kehidupan kita semua, pun dari rapat jang berasal dari Maluku. Insjafilah dan marilah kita bersama kerdja untuk pembangunan negara dan bangsa kita, untuk kita dan anak-tjutju kita dikemudian hari.

Ambon, 14/3/52
LATUHARHARY

Boodschap van de gouverneur der Molukken, mr. J. Latuharhary aan de Ambonnezen in Nederland.

Aan de broeders landgenoten,
leden van het ex-KNIL en hun
gezinnen in Nederland.

"Bij deze gelegenheid doe ik een beroep op u allen u rekenschap te geven van de strijd voor het bestaan van land en volk van Indonesië. Dit is de enige weg voor ons allen om onze moeilijkheden te overwinnen en ons lot te verbeteren - voor ons allen! Ook voor hen, die uit de Molukken afkomstig zijn. Besef! Dit en laten wij gezamenlijk werken aan de opbouw van land en volk, voor ons zelf en voor ons nagelacht"

w.g. Latuharhary
Ambon, 24 maart 1952.

Door H. BVD
persoonlijk overhandigd.

28 Mei 1952.

Overeenkomstig mijn belofte Uwer Excellentie gedaan tijdens het onderhoud op Dinsdag 27 Mei jl. heeft er heden een gesprek plaats gehad met de Officier van Justitie die de zaak tegen Meine Pot en Colson in handen heeft.

Mr had er geen enkel bezwaar tegen dat de banden met de persoon in kwestie terstond door U zouden worden verbroken.

HET HOOFD VAN DE DIENST

Mr L. Einthoven.

AAN: Zijne Excellentie
De Luitenant-Generaal B.R.P.F. Hasselman,
Julianakazerne, Clingendaal,
te
's-GR A V E N H A G E.

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN
B.V.D.

's-Gravenhage, 21 Mei 1952.
Javastraat 68.

Betr. : Activiteit van organisaties
rondom de zgn. Ambonzaak.

Bij de B.V.D. zijn recente berichten ontvangen inhoudende dat Westerling de vorming van de zgn. K.P. kernen van 5 man-leden van de L.O.O.I.S. wil opdragen aan

is thans in het bezit van een aantal vuurwapens,

zouden de beschikking hebben over meerdere wapens, die ze ten behoeve van een of andere actie van Westerling zouden willen afstaan.

Westerling zelf is eveneens in het bezit van een vuistvuurwapen.

Het is nog niet bekend waar deze vuurwapens momenteel zijn verborgen. Er zijn eveneens nog geen aanwijzingen, dat Westerling en diens aanhang plannen hebben om binnen afzienbare tijd tot een daadwerkelijke actie over te gaan;

De Vice-Minister-President, Minister zonder Portefeuille is ter zake ingelicht.

140635
1

Activiteit van organisaties
rondom de zgn. Ambenzaak.

~~H B~~
~~B H~~
B VII
4 Juni 1952.

Ten gevolge van mijn schrijven van 21 Mei 1952 No. 139547, heb ik de eer Uwer Excellentie hierna toe te bieden een 3de vervolg-verslag over de ontwikkelingen in de zgn. Ambenzaak, welke die gebeurtenis de afgelopen week te onzer kennis zijn gekomen.

Het ziet er naar uit, dat er enige beweging begint te komen in de houding, die een aantal Ambenaemen hier te lande bezig is om te nemen ten opzichte van een eventuele terugkeer naar Indonesië als ontstane van de R.I. als promotor van deze beweging hun worden beschouwd over welke personen reeds in vorige brieven om en onder werd vermeld.

Voornamelijk dezerzijds is kunnen worden nagegaan worden in de verschillende verenigingen reeds 2 400 Ambenaemen om de wens te kunnen gegeven hebben, dat zij zo spoedig mogelijk naar Indonesië terug willen keren.

De voorstanders van het vestigen van een zelfstandige Republiek Zuid-Sulawesi zijn zich van het gewaar van deze actie wel bewust en doen al het mogelijke om dit streven tegen te gaan.

LOKOLLO heeft aan het Hoofd van de MIB-inlichtingen-dienst opgedragen om de gangen van ... om te gaan en heeft Frikompang laten weten, dat hij bij het gelegenheid tijd voor zijn zaken verantwoordelijkheid zal hebben af te leggen aan de vertegenwoordigers van de R.N.S., waarbij het strenge adreucht toepassing zal vinden.

... er bevindingen van beschuldigt, dat hij de opbrengst van de enige tijd geleden gehouden goud- en juwelensamenvoering onder de Ambenaemen ten eigen bate heeft aangewend.

Verder heeft Lohalle aan ... van de Stichting "Door de Nansen Trouw" verzocht om het vliegtuig, dat indertijd in de Zwarte-periode was gekocht, te doen verkopen en een gedeelte van de opbrengst te bestemmen voor het instandhouden van de Ambenaemen Inlichtingendienst hier te lande.

Inzake

**Aan Zijne Excellentie
de Vice-Minister-Präsident,
Minister onder Portefeuille,
Ministerie van Financiën en Inkom,
te
's-GRAVENHAGE.**

MINISTERIE VAN BUREAUKRAAN

Vervolg op schrijven No. 14652, d.d. 4.6.32 aan de Voorzitter-President.

-2-

Dinslette kan nog worden vermeld, dat er bij de R.V.D. berichten zijn binnengekomen, die er op wijzen, dat vooral de voor- als de tegenstanders van pogingen in het werk stellen en met HERTHOLD in contact te komen met het doel hem voor hun plannen te interesseren. Nadere POF is hierbij als tussenpersoon voor de R.V.D.-Ambtenaren opgetreden.

Ik heb gezegd het aan het bevel van Uw Excellentie te weten overlaten en Uw Ambtenaar van Huiszaken en Overzame Huiszaken op de hoogte te stellen met de inhoud van dit schrijven.

Het Bevel van de Dienst,

5/6

Mr. H.V. Felderhof

W3

33

142292

Activiteit van organisaties
rondom de sgn. Ambonzaak.

De Nederlander heeft van de zijde van Westerling-aanhangers het verzoek gekregen om onofficieel zijn bemiddeling te verlenen teneinde de hangende kwestie Westerling-Republiek Indonesië op te lossen.

Daartoe zou Westerling zich verbinden zich verder rustig te gedragen, af te zien van elke actie tegen de R.I. en wederom in Nederlandse militaire dienst te treden. De R.I. zou dan verder geen pogingen in het werk stellen om de uitlevering van Westerling te verkrijgen en de zaak W. laten rusten.

Over deze kwestie heeft genoemde Nederlander een onderhoud gehad met een van de ambtenaren van het Hoge Commissariaat van de R.I., doch zonder enig resultaat.

Op de vraag of de R.I. in een soortgelijk geval een landgenoot zou uitleveren werd volmondig bevestigd, dat de R.I. er niet aan zou denken een landgenoot uit te leveren aan een vreemde mogendheid. De R.I. zou dan ook zeer tevreden zijn wanneer W. hier in Nederland zou terechtstaan en de Justitie gebruik zou maken van de gegevens in de W.-zaak, haar verstrekt door de R.I. regering.

Verder werd bericht ontvangen dat enkele leden van de L.O.O.I.S. plannen besproken hadden om Meine Pot en Colson uit de gevangenis te bevrijden. Hiertegen zou van andere zijde gewaarschuwd zijn, waardoor verwacht kan worden dat deze plannen niet uitgevoerd zullen worden. Intussen zijn de politieautoriteiten die met het onderzoek in de aanslag op Harjono zijn belast met een en ander op de hoogte gesteld.

Van communistische zijde is in de afgelopen weken getracht in of nabij enkele Ambonnesen woonplaatsen communistische pamfletten te verspreiden. Enkele jongere Ambonnesen toonden hiervoor enige belangstelling doch de kaspraden zijn kortdurend opgetreden en hebben deze pamfletten in beslag genomen.

Omtrent de plannen van de Ned. Regering om een aantal Ambonnesen op te nemen in de op te richten bewakingscorpsen, kan worden medegedeeld dat een aantal oud-KNIL militairen er weinig voor voelt om - zoals zij dit noemen - als wakers dienst te gaan doen.

HET HOOFD VAN DE DIENST

[Handwritten signature]
Mr H.W. Felderhof.

W: Zijne Excellentie de
Vice-Minister-President,
Minister zonder Portefeuille,
te 's-GRAVENHAGE.

H.BVD t.k. 1 w/2

16 Juli 1952.

Duplicaat.

144183

1

**Terugkeer Ambonnesen
naar Indonesië.**

Op grond van binnengekomen berichten werd de indruk verkregen dat angst voor terreur en schaamte om als landverrader te worden beschouwd de voornaamste factoren zijn die tot op heden hebben belet dat deze stroming aan de oppervlakte is gekomen. Wanneer er dan ook een mogelijkheid zou bestaan, dat de Ambonnesen zich vrijelijk buiten een organisatie om en onbevreesd zouden kunnen uitspreken dan geven de beschikbare berichten steun aan de verwachting, dat er vermoedelijk meerdere wensen naar boven zouden komen voor terugkeer naar Indonesië. Zoals de zaken thans staan, ziet het er zelfs niet naar uit dat binnenkort enige openlijke actie in deze is te verwachten.

Uit meerdere bronnen, zijn de informatie gekozen die er op zouden kunnen wijzen dat er in diverse kampen ongeveer 400 Ambonnesen zijn, die vooral nog zeer in het geheim, aan te kennen hebben gegeven, dat zij als H.I.-onderdaan naar Indonesië zouden willen terugkeren. Niet is kunnen worden vastgesteld of dit GRAMS-leden zijn. In elk geval is bij deze berichtgeving geen sprake van verwarring van dit niet-georganiseerde aantal met de dan toevallig even sterke groep van GRAMS-aanhangers.

Aan Zijne Excellentie de
Vice-Minister-President,
Minister zonder Portefeuille,
Ministerie van Binnenlandse Zaken
te 's-GRAVENHAGE.

20 Augustus 1952.

146831

B VII

26.8.52

Activiteit van organisaties
rondom de sgn. Ambassade.

Ten vervolge van mijn schrijven van 20 Juli 1952 No.142292, heb ik de eer Uwer Excellentie hiernede aan te bieden een 1de vervolg-verslag over de ontwikkelingen in de sgn. Ambassade, zoals die gedurende de afgelopen weken te onser kennis zijn gekomen.

Bij de B.V.D. is het bericht binnengekomen, dat LOKOLLO in verband met het aflopen van zijn verblijfvergunning in de loop van de volgende week vanuit Australië naar Europa zal terugkeren. Waar hij zich zal vestigen is dss. nog niet bekend. Wel heeft hij plannen om kort na zijn aankomst Nederland te bezoeken.

Hij heeft ook te kennen gegeven, dat hij spoedig contact wil opnemen met bestuursleden van de Stichting "Door de Beuven Trouw", o.a. voor het regelen van enkele financiële aangelegenheden. Over de resultaten van zijn verblijf in Australië heeft hij geen gedetailleerde mededelingen verstrekt, doch hij was hierover nogal tevreden.

MET HOOFD VAN DE DIENST,

Mr H.W. Felderhof.

Aan Zijne Excellentie
de Vice-Minister-President,
Minister zonder Portefeuille,
Ministerie van Binnenlandse Zaken
te
's-GRAVENHAGE.

No. : 165291/E
Rijl. :
Betr. : Activiteit van organisaties
rondom de agn. Ambonpak.

heb ik de eer twee Excellentie hierna toe te bieden een verslag over de ontwikkelingen in de agn. Ambonpak, zoals die de laatste weken te omme kennis zijn gekomen.

In de afgelopen weken heeft het artikel uit het blad "SINHA MORIA" van 5 October l.l., getiteld "Schouwde belanda Duitse Houtbouw Ambon" en het artikel uit de "HAAGSCHE COURANT" van 28 November 1952 "Krachten Zuid-Hollandse wapenen in Amerika" de aandacht van de E.V.D. gehad.

Voer zover in kunnen worden aangegeven, is het eerste bericht terug te voeren tot de omstandigheid, dat ruim een jaar geleden de Stichting "Door de Donsen Trouw" een registratie heeft opgezet van personen, die evenveel genegen zouden zijn en actief deel te nemen aan acties van de R.N.S. ter verkrijging van zelfstandigheid. Van enige herzienende activiteit tot werving van Nederlandse vrijwilligers voor dit doel is echter niets kunnen blijken. Het enige wat in dit verband aan de dag trad was een op zichzelf staande uitlating van een uitgever, afkomstig uit Indonesië, dat hij in Australië zou gaan werken voor de R.N.S.

Dennelijke wordt echter aan het artikel niet veel waarde gehecht en wordt het niet overzwaarlijk geacht, dat men hier te maken heeft met een propagandastunt en de aandacht van de buitenwereld wekken op de R.N.S.-beweging te vestigen.

De waarde van het bericht uit de "Haagsche Courant" en die van het schrijven van Vigilein NIKIJULUW kan des niet worden beoordeeld. Wellicht ligt ook hieraan propaganda van R.N.S.-zijde ten grondslag.

Men doel van de Ambonpak in Nederland volgt met spanning en niet zonder leedvermaak de ontwikkelingen in Indonesië. Dit persoonlijke overwegingen zou men het echter betrouwen als de Sultan van Djoeja ook de kant zou worden gezet.

Im

Aan Zijne Excellentie
de Minister van Nederlandsche Zaken te 's-GRAVENHAGE.--

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN

Vervolg van schr.No.

dd.5.12.52 gericht aan z.E.de Minister van
Binnenlandse zaken.

- 2 -

Van enig hernieuwd contact van WESTERLING met de Ambassade
is tot op heden niets kunnen wijzen.

Het Hoofd van de Dienst,

Mr. H.W. Felderhof.

- afschrift -

Artikel uit " NIEUW NOORD " van 5 October 1952

BERDADU SUKARNA BELANDA UNTUK MEMBANTU ANDOH

Den Haag, 5 October (Aneta).

Komite "Deer de Bouwen Troep" rasa peria beritakukan, bahwa sekurang telah mendaftarkan diri ditengah Belanda banyak sekali peminat bangsa Belanda adalah " berdadu sukarna " untuk membantu R.M.S. dalam perjuangan kemerdekaan yang sedang dipertjuangkan sekurang ini.

Kommiter kita: Semagkatnya kedatangannya " berdadu sukarna " Belanda ini, dapat ditunggu 3 atau 4 minggu lagi, tetapi perjuritannya sukarna ini sudahlah tjakny menarik perhatian dunia internasional terhadap perjuangan kita ini.

Dalam semangat kedatangannya " berdadu sukarna " Belanda ini " sukarnial kita " dengan semangat Pattimura sedang bertempur terus menerus menegakkan lawah yang datang menentang hak2 kita itu.

Kepada "sukarna" kita ini, kita berikan "cerca laut" kita untuk apa yang telah dipertjuangkan hingga kini oleh mereka, Nona Maria !

Artikel uit de " HAAGSCHE COURANT " van 20 November 1952

KOERTEN ZUID-NEDERLANDSE WAPENEN IN AMERIKA ?

Het blad "Pompeelingen" vermoent, dat de Republiek Zuid-Nederland er in geslaagd zou zijn via bemiddeling van de heer Hikijslaw een credit van 100 miljoen dollars te verkrijgen voor de aanloop van wapenen in de Verenigde Staten.

Men zou van plan zijn op verschillende plaatsen in Indonesië te infiltreren. Het blad zegt, dat de Indonesische regering over rapporten beschikt van activiteiten van de R.M.S. in het buitenland en dat de R.M.S. vermoedelijk als steun gebruikt wordt door een internationaal complot, dat belangen in Indonesië heeft.

H. V. Crahan dan
H. V.

6 Februari 1953.

173227 ✓

AAN: Zijne Excellentie
de Minister van Binnenlandse
Zaken,
te
's-GRAVEZHAGE,

Activiteit van organisaties
rondom de sgn. Ambonsaak.

H. V.

verslag over de ontwikkelingen in de sgn. Ambon-
saak, zoals die de laatste weken te onser kennis zijn gekomen.

In de afgelopen weken zijn er bij de H.V.D. berichten
binnen gekomen, die er op zouden kunnen wijzen, dat verschillende
figuren uit de Ambonse beweging er aan beginnen te twijfelen of ze
eet in staat zullen zijn hun ideaal - de onafhankelijkheid van
de RNS - te verwesenlijken. Ook de, tot op heden mislukte, pe-
gingen, om eenheid te scheppen onder de hier te lande aanwezige
Ambonessen, en waarschijnlijk ook de geruchten omtrent de dood
van Mr. SOEMOKIL, hebben er toe bijgedragen om bij verschillen-
de leiders een zekere neerzuchtigheid te doen ontstaan.

Dr. J.P. WIKIJUDJOW is o.a. één van degenen, die blijkbaar
het nutteloos van de huidige verzetsoctie begint in te zien.

Zoals te doen gebruikelijk, gaf de schuld van het
mislukken van de strijd voor de onafhankelijkheid van de RNS
aan de politiek van de Nederlandse Regering, meer speciaal de
politiek van Zijne Excellentie de Minister-President Dr. DREES.
In zijn verbittering uitte hij dreigementen aan het adres van
de Nederlanders, die hij "wel zou krijgen", zodra hij in Indone-
sië zou zijn teruggekeerd.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN

Vervolg op schr. No. 173227, d.d. 6-2-1953 aan Z.E. de Min. v. Binnel.
Zaken

Verder bereikten de B.V.D., alsnog ongecontroleerde mededelingen, dat ook als vertegenwoordiger van de GRAES, op kosten van deze vereniging naar Indonesië wil gaan om de R.I.-regering te bewegen iets te doen voor de hier te lande verblijvende Ambonnesen. De finesses van de voorstellen, die hij de R.I.-regering wil doen zijn dss. nog niet bekend.

Het hierboven weergegevene zou ook een aanwijzing kunnen zijn, dat er onder de hier te lande aanwezige Ambonnesen stromingen zijn, die een terugkeer van de Ambonnesen naar Indonesië voorstaan, hetgeen tot gevolg zou kunnen hebben, dat aan het Ambonese vraagstuk door de Ambonnesen zelf een oplossing zou worden gegeven.

Er is echter nog steeds een vrij aanzienlijk deel van de Ambonnesen, dat vasthoudt aan de eis van absolute zelfstandigheid voor de RMS en van geen compromis wil weten. Deze groep oriënteert zich thans meer op de vertegenwoordiger van de RMS in Amerika, en hoopt van die zijde op steun en leiding bij de vrijheidsstrijd.

Het Hoofd van de Dienst,

1/6/2

W. Crakkendam

27 Februari 1953.

B III 3/5/53

175762

Activiteit van organisaties rondom
de sgn. Ambonsak

Ten verfolge van mijn schrijven van 6 Fe-
bruari 1953 No. 173227, heb ik de eer Uwer Ex-
cellentie mede te delen, dat -volgens verkregen
berichten- thans het plan
in overweging neemt om de aanhangers van de
G.R.A.M.S. te bewegen in hongerstaking te gaan,
met het doel wederom de aandacht van de buitenwereld
op het probleem van de R.M.S. te vestigen.

Betrokkene zou voorts, behalve in Indonesië,
ook in Amerika de belangen van de R.M.S. willen
gaan behartigen.

Het Hoofd van de Dienst,

f 20/12

Mr R.W. Felderhof

Aan Zijne Excellentie
de Minister van Binnenlandse Zaken,
te
's-GRAVENHAGE.

17 Maart 1953

177245

Activiteit van organisaties rondom
de Sgn. Ambon-Westerlingszaak.

Ten verfolge van mijn schrijven van 27 Februari 1953 No. 175762, heb ik de eer Uwer Excellentie hierbij aan te bieden een verslag over de ontwikkelingen in de sgn. Ambonzaak, zoals die de laatste weken te onzer kennis zijn gekomen.

Verder kan worden medegedeeld, dat WESTERLING in de afgelopen week lezingen heeft gehouden over zijn mémoires voor de Afd. Dordrecht van het "Veteranen Legioen Nederland" en voor de sgn. Culturele-Economische Club aldaar. Het ligt in de bedoeling, dat hij op meerdere plaatsen in Nederland dergelijke lezingen zal houden.

Uit van diverse zijde ontvangen berichten is kunnen blijken, dat de Ambonessen in Nederland van plan zijn om op 25 Maart a.s. in Den Haag wederom een demonstratie te houden. De politie-autoriteiten in Den Haag zijn bereid hiervan op de hoogte gesteld.

Aan:
Zijne Excellentie de
Minister van Binnenlandse Zaken
te
's-GRAVENHAGE

Het Hoofd van de Dienst

Mr H.W. Felderhof

14
27 April 1953

181668

Activiteit van organisaties rondom de
sgn. Ambon-Westerlingzaak

UITGEBOEKT

Zoals bekend is de echtgenote van de in
Brussel verblijvende sgn. E.M.S. Minister
, enige tijd geleden in Nederland ge-
arriveerd. Zij wordt financieel gesteund door
"De Stichting Door de Nieuwe Trouw". Op verzoek
van deze Stichting heeft ze een tournee ge-
maakt langs verschillende Ambonse wooneerden
in Nederland. Bij de toespraken, die ze in de
kampen heeft gehouden, heeft ze haar telour-
stelling uitgesproken over de verdeeldheid
die er onder de Ambonessen in Nederland heerst
en drong ze aan op eenheid voor de strijd en
de onafhankelijkheid.

Aan: Zijne Excellentie
de Minister van Binnenlandse Zaken
te

's-GRAYVEGHE

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN
Vervolg schr. N°. 4.93 N° 181668 aan J. E. de Min. van Binnenlandse Zaken

Voor het overige is er over de Ambeweging niet veel nieuws te vermelden.

Kort geleden bereikte deze dienst een alnog onbevestigd bericht dat Gramalodan het plan had om opgevoerd en de optocht die gehouden zal worden ter gelegenheid van de verjaardag van H.M. de Koningin te Soerabaja te misbruiken voor een politieke demonstratie. Deelnemende Ambonse vrouwen zouden onder hun kleren spandoeken meevóeren en deze op een bepaald moment te voorschijn halen.

De betrokken autoriteiten zijn met de inhoud van dit bericht in kennis gesteld.

Het Hoofd van de Dienst

f 27/4
Mr H. W. Felderhof

20 Mei 1953

154588

Activiteit van organisaties rondom
de n.g. Ambon-Westerlingmaak.

Ten gevolge op mijn schrijven van 27 April 1953
no 151668, heb ik de eer Uwer Excellentie hierbij aan
te bieden een verslag over de ontwikkelingen
in de n.g. Ambonmaak, zoals die de laatste weken te onzer
kennis zijn gekomen.

Leiders van de E.P.R.K.S. hebben het plan opgevat
om in Nederland een Consulaat-Generaal van de H.N.S. te
vestigen. Te dien einde zal in de Bazarstraat te Den
Haag een pand worden gekocht met financiële steun van
de Zuid-Hollandse Protestantse Kerken.

Als Secretaris-Generaal zal worden voorgedragen
de heer , gewezen vertegenwoordiger van de H.N.S.
voor Australië en Nieuw-Guinea.

Aan Zijne Excellentie
de Minister van Binnenlandse Zaken
te GRAYVENHOE

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN

Vervolg op schr. d.d. 20-5-53 No 184588 aan Z.K. de Minister van Binnenlandse Zaken.

-2-

Het Hoofd van de Dienst,

Mr H.W. Felderhof

geleucht uit CO 193377

Copie voor CO.193377

(13-8-1953)

17 AUG. 1953

G. 193377

44a

CAW/I, TA.B.

Activiteit Ambassadeurs

Ik heb de eer Uwe Excellentie hiernaevens aan te bieden een
geheim rapport, handelende over de a.o. komst h.t.l. uit Niou-
Guinea van de Ambassadeur Ir J.A. MANUSAMA o.o., naar de inhoud waar-
van ter bekorting verwezen mag worden.

HET HOOFD VAN DE BIERST.

15/10
Mr H.V. Felderhof

Aan Zijne Excellentie
de Minister van Binnelandse Zaken,
te
's-GRAVENHAGE.

bijl. schr. d.d. 17-8-53

RAFFERT

Vit is het navolgende vernemen.

In verband met het feit, dat binnenkort in Nederland zullen aankomen een sedert geruime tijd op Nieuw-Guinea aangehouden veerzamestaande Ambonezen (Ir J.A. MANUSANA.

) is hier te lande een comité voor ontvangst opgericht, waarvan de samenstelling echter nog niet bekend is. Het schijnt namelijk in de bedoeling te liggen ter gelegenheid van hun aankomst een optocht te organiseren of een demonstratie te houden en zodoende weer de aandacht te vestigen op de Ambonense strijd.

11-8-1953.

gelicht met
no 194161
voor 09.7.13.1

Copie voor CU.194100
(21-8-1953)

22 AUG. 1953

G. 194161

CAW/I, TA.9.
Activiteit Ambonnesen

Met verwijzing naar mijn geheim schrijven van 17 Augustus j
No.195377, handelende over het in hoofde deses vermelde onderwerp
heb ik de eer Uwe Excellentie hierbij een geheim vervolg-rapport
te bieden, naar de inhoud waarvan ter bekorting verwezen moge wor

HET HOOPD VAN DE DIENST

24/10
Mr H.W. Felderhof

An Zijne Excellentie
de Minister van Binnenlandse Zaken,
te
GRAVENHAGE.

9881.
193377

RAPPORT

Met verwijzing naar het geheime rapport van 11 Augustus j.l., handelende over de a.s. komst hier te lande van zes Ambonnezen uit Nieuw-Guinea (Ir MANUSAMA c.s.) zij vermeld, dat - naar nader is vernomen - bij hun aankomst afgevaardigden uit de Woonorden aanwezig zullen zijn, doch mogelijk in totaal slechts 150 man. Van Ambonnesische zijde zou er voor gezorgd worden, dat de ontvangst een ordelijk verloop heeft.

Na hun aankomst zouden vooraanstaande Ambonnesische leiders een bijeenkomst houden, waar verslag zou worden uitgebracht van hun werkzaamheden, waarna verder besprekingen zouden worden gevoerd over eventueel te treffen maatregelen of te nemen besluiten.

Door de "Badan Perwakilan Rakjat Maluku Selatan" (B.P.R.M.S.) is onlangs een onderzoek ingesteld inzake het feit, dat de Ambonnesische de C.R.A.M.S.-leden heeft aangemaand ieder f.25.- te storten voor khaki-kleding, omdat rekening gehouden diende te worden met de mogelijkheid, dat de C.R.A.M.S.-leden geheel onverwacht zouden kunnen worden opgeroepen om met achterlating van hun gezinnen te vertrekken. Dit zou dan verband houden met een terugkeer naar een vrije R.M.S.; de gezinnen zouden later volgen. Zij die niet bij de C.R.A.M.S. zijn aangesloten zouden volgens gedoemd zijn in Nederland te blijven.

De B.P.R.M.S. moet na onderzoek tot de conclusie zijn gekomen, dat er van het laten maken van khaki-kleding geen sprake is maar dat vooral met het oog op de komst der Ambonnesen uit Nieuw-Guinea bevreesd is, dat zijn invloed bij de C.R.A.M.S. spoedig geheel zal verdwijnen en bovendien thans nog wil trachten te halen wat er te halen valt. Vele C.R.A.M.S.-leden zouden reeds vorenbedoeld bedrag bij hem gestort hebben. (Het is inderdaad geenszins uitgesloten, dat de rol van de ongunstig bekend staande binnen afzienbare tijd uitgespeeld zal zijn).

Van deze gelegenheid moge verder nog gebruik worden gemaakt te vermelden, dat het ingevolge een beslissing van Dr opgerichte zgn. "Secretariaat-Generaal" onder leiding van diens rechterhand te Rotterdam begonnen is met

haar werkzaamheden, die tevoren bij Dr werden ver-
richt. Het Secretariaat-Generaal is in verschillende afdelingen
verdeeld, namelijk een politieke afdeling en afdelingen voor
onderwijs en cultuur, voor voorlichting en voor "planning" en
organisatie. Het zal t.z.t. gevestigd worden in het perceel
Bazarstraat 50 te 's-Gravenhage, waar vroeger het Bureau Zuid-
Molukken ondergebracht was. De richtlijn voor het Secretariaat-
Generaal is: samenwerking over de gehele linie met de Neder-
landse Regering, mits de Regering de wensen en belangen der
Ambonnezen respecteert.

De bemoeienissen van het Secretariaat-Generaal zouden
zich uitstrekken over de B.P.R.M.S. en over de Ambonnezen
buiten de Woonoorden. Lettende op de contacten, die Dr
en altijd gehad hebben en nog hebben met Am-

bonnezen op Nieuw-Guinea kan gevoegelijk worden aangenomen,
dat "buiten de woonoorden" niet alleen betrekking heeft op
Nederland maar ook op het zoeven genoemde Rijkdeel overzee.

In hoeverre het Secretariaat-Generaal reden van bestaan
zal hebben, zal dienen te worden afgewacht; naar buiten is
hiervan tot dusverre nog niet veel gebleken.

20-8-1953.

UITGEBOKT

27 OCT 1953

C. 199833

66n

CAW/I, TA.10.

Activiteit Ambonnesen

Ik heb de eer Uwe Excellentie hiernaast aan te bieden een
geheim rapport, handelende over het in hoofde dezes vermelde onder-
werp, naar de inhoud waarvan ter bekorting verwezen moge worden.

HET HOOFD VAN DE DIENST,

Ho
Mr H.W.Felderhof

Aan Zijne Excellentie
de Minister van Binnenlandse Zaken,
te
DE GRAVENHAGE.

RAPPORT

Kort na het bekend worden van berichten over de opstand in Atjeh zijn volgens enkele inlichtingen in Ambonense kringen gedachten levendig geworden, dat dit gebeuren tot gevolg kan hebben, dat Atjeh een autonoom gebied in de Republiek Indonesia wordt en dat daarna ook andere autonome gebieden zouden kunnen ontstaan. Dus in feite: een federaal Indonesië.

Tijdens een op 8 October j.l. te Dordrecht door het "Veteranen Legioen Nederland" gehouden "Ambon-avond", waar als gasten verschillende Ambonensen van de B.P.R.M.S. aanwezig waren, heeft voorzitter dezer organisatie, in een redevoering verklaard, dat de R.M.S. zich nimmer heeft verzet tegen de soevereiniteitsoverdracht aan de Republiek Indonesia Serikat maar wel tegen het stichten van de Republiek Indonesia. In voorzichtige bewoordingen zeide hij verder o.a., dat de R.M.S. nog steeds genegen is als deelstaat in een Federaal Indonesië te worden opgenomen.

Deze woorden zijn op de bewuste samenkomst geuit in tegenwoordigheid van de Ambonense leiders P.W.LOKOLLO en Ir J.A.MANUSAMA.

Volgens een andere inlichting hebben deze Ambonense leiders opdracht gegeven een onderzoek in te stellen naar de stemming der B.P.R.M.S.-ers in de woonorden, in het bijzonder wat betreft hun mening ten aanzien van een eventuele vorming van de "Federale Staten van Indonesië" en met betrekking tot de vraag of zij nog vertrouwen hebben in de strijd van het R.M.S.-leger op Ceram.

Afgescheiden hiervan zal tevens ingevolge hun opdracht nagegaan moeten worden of er B.P.R.M.S.-ers in de woonorden zijn, die terug willen naar Indonesië, ongeacht de staatsvorm, waaronder zij daar zouden moeten leven en of deze personen eventueel propaganda voeren onder hun medebewoners voor terugkeer sondig naar "de republiek van Sukarno".

De mogelijkheid bestaat, dat Ir MANUSAMA met tersijdestelling van Dr de leidende figuur der Ambonensen in Nederland zal worden, vooral indien het bericht juist is, dat eerstgenoemde vóór zijn vertrek van Ceram naar Nieuw-Guinea door Mr Dr SOUMOKIL gemachtigd is namens de R.M.S.-regering op te treden en alle nodig geoordeelde maatregelen te treffen o.a. het intrekken van reeds verleende volmachten aan in het buitenland verblijvende vertegenwoordigers der R.M.S.

19-10-1953.

Copie voor CX.210721 PA
(14-1-1954)

46 JAN 1954

CX. 210721

CAW/I, TA.6.
Activiteit Ambonnexen

Ik heb de eer Uwe Excellentie hiernevens aan te bieden
copie van mijn brief met bijlage van heden, No.210721, gericht
aan de Minister van Binnenlandse Zaken, handelende over het
in hoofde deses vermelde onderwerp.

HET HOOFD VAN DE DIENST,

Mr H.W.Felderhof

Aan Zijne Excellentie
Minister President,
te
's-GRAVENHAGE.

R A P P O R T

Blijkens een bekendmaking van de Regering der R.M.S. in het ultimo December 1953 verschenen nummer van "Mena Muria" (Rotterdam), ondertekend door Ir J.A.MANUSAMA, Minister van Defensie, Hoofd der Politieke Missie, is per 1 Januari 1954 een strijdfonds der R.M.S. ingesteld, dat naar men hoopt binnen één jaar zestigduizend gulden groot zal zijn. Het fonds is genaamd "Fonds Perdjungan R.M.S." (F.P.R.M.S.), het enige officiële fonds. Aan het hoofd daarvan staat een Directorium, gevormd door Ir J.A.MANUSAMA, en Dr
Twee niet nader aangeduide personen zullen de financiële controle uitoefenen.

Bepaald is o.a., dat de "Vrije Zuid-Molukkers", waaronder worden verstaan alle zich buiten de Republiek Indonesië bevindende Ambonnezen, die aan het fonds bijdragen, als Staatsburgers der R.M.S. zullen worden beschouwd; zij zullen dan een officieel bewijs van Staatsburgerschap ontvangen, dat tevens geldt voor hun echtgenoten en kinderen die jonger zijn dan 18 jaar.

De "Vrije Zuid-Molukkers", die niet aan het fonds bijdragen worden niet als Staatsburgers aangemerkt. Zij ontvangen dus geen bewijs als vorenbedoeld.

Aan hen, die niet in staat zijn te betalen wordt onthefing verleend.

Voor hen, die zich in Nederland in een woonoord bevinden bedraagt de bijdrage één gulden per maand, welk bedrag elke maand aan de betrokken Kamraad moet worden afgedragen.

Als een "Vrije Zuid-Molukker" twee maanden achterstallig is of indien hij tekort schiet in zijn verplichtingen jegens de Kamraad, heeft de Regering der R.M.S. het recht het bewijs van Staatsburgerschap in te trekken.

13-1-1954.

GELICHT UIT: CO 229342

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN
B.V.D.

co
DUPLICAAT

's-Gravenhage.
Javestraat 68

11 MEI 1954

No. : 229342

Byt. : 66a VII.

Betr. : Belgische Nederland
t.b.v. R.M.S.

DUPLICAAT

Met verwijzing naar
(Afd.Kabinet), handelende over het in hoofde dezes vermeldde onderwerp, heb ik
de eer Uw Excellentie hiervoren aan te bieden een terzake handteeld rapport,
meer de inhoud waarvan ter bekorting verwezen mag worden. -

HET HOOFD VAN DE DIENST, ^h

f 11/6
(Mr H.W. Feldscherf).

Aan Zijne Excellentie de Minister
van Binnenlandse Zaken
te
's-GRAVENHAGE.

Veetop dient te worden gesteld, dat de heer

**is opgetreden als voorzitter
der afdeling Amsterdam van de Stichting "Door de Heuven
Frouw"**

**en gepoogd heeft
te bewegen tot deelname
aan een geld-insameling tezamen met de Regering van
de Republiek der Zuid-Molukken (R.M.S.) mogelijk te
maken een delegatie naar de Verenigde Naties af te
vaardigen,**

**Een en ander zou ook wel overeenstemmen met de
reeds eerder genoemde activiteiten van genoemde Stichting,
die, zoals bekend, voor de belangen der Ambonezen
opkomt en harezijds talrijke een tweetal personen
heeft afgevaardigd en namens haar de kwestie der Ambo-
nezen op de 26 April jl. aangevangen conferentie te
Geneve aanhangig te maken,**

**Omtrent de heer Manuama kan worden opgemerkt dat,
behoudens hetgeen reeds gerapporteerd werd, gebleken
is dat hij zich thans voor de behartiging van de belan-
gen der Ambonezen in Geneve bevindt. Hij zou voorts
van plan zijn voor propaganda-doelinden naar Amerika
te vertrekken.**

**Dat vooral organisaties van verzetstrijders - indien
daarmee althans wordt bedoeld het verzet hier te lande -
thans grote belangstelling zouden hebben voor de zaak
der Ambonezen zou als een overdreven voorstelling van
zaken moeten worden beschouwd, indien daarmede meer
zou zijn bedoeld dan een contact, dat genoemd is te
bestaan tussen het hierna nog te noemen Veteranen Legioen
en de onbetekenende Landelijke Organisatie van Oud-
Illegale Strijders, de L.O.O.I.S., waarbij vermoedelijk
nog meer sprake is van een persoonlijk contact van de
vermaarde figuur met een enkel bestuurslid van
het Veteranen Legioen dan een zakelijke relatie. Wel
is nog enkele maanden geleden een aantal artikelen
verschenen over de vrijheidsstrijd der Ambonezen in
het orgaan van de Federatieve Raad van het Voormalig
Verzet Nederland.**

- De organisaties in Nederland die grote belangstel-
ling hebben voor de zaak der Ambonezen zijn de volgende:**
- 1. Het Veteranen Legioen Nederland (V.L.N.), de vereniging
van Nederlandse oud-strijders met als kern de veteranen
uit Indonesië.**

2. De Stichting "Pro Patria", die, hoewel haar activiteit voornamelijk gericht is op het behartigen van de belangen der Indische Nederlanders, toch in belangrijke mate aandacht schenkt aan Ambonese aangelegenheden.
3. De reeds genoemde Stichting "Door de Eeuwen Trouw", die zich, geheel in overeenstemming met haar doeleinden, vrijwel geheel wijdt aan de belangen der Ambonezen. Zulks komt tot uiting in haar orgaan "De Stem van Ambon".

Ook in de organen van de beide eerstgenoemde organisaties verschijnen regelmatig artikelen, waarin een lans wordt gebroken voor de Ambonezen en waarin de politiek der Regering te hunnen opzichte aan scherpe critiek wordt onderworpen.

Tussen het V.L.N. en de Stichting "Pro Patria" bestaat sedert enige tijd op dit gebied samenwerking welke tot uiting komt in het gezamenlijk beleggen van bijeenkomsten met het doel te protesteren tegen het beleid der Regering t.o.v. de Ambonezen. Prominente figuren uit beide organisaties treden hierbij als spreker op. Vooraanstaande Ambonezen, w.o. de heer Manusam, zijn dan meermalen als gast aanwezig. O.m. werd in deze bijeenkomsten het woord gevoerd door het lid der Tweede Kamer Mr K. van Rijkevoesel, Mr van Pro Patria en Drs. van het V.L.N.

Laatstgenoemde vestigde de aandacht op zich door zijn uitlatingen op een tweetal, te Amsterdam en Den Haag gehouden, vergaderingen van het V.L.N., waar hij o.m. zeide, "dat de Republiek der Zuid-Ned. te allen tijde op de veteranen kan rekenen als zij nou vragen om daadwerkelijke steun aan de Ambonese strijd".

Niet beschikt wordt over gegevens, waaruit men kunnen blijken, dat deze spreker de mening van het H.B. van het V.L.N. heeft vertolkt, waarvan hij trouwens geen deel uitmaakt. Onbekend is, of dit H.B. de heer tersake heeft gedesavouéerd. Wel werd in een der afdelingen van het V.L.N. afkeuring uitgesproken over zijn optreden, omdat men meende, dat hij met zijn uitlatingen zijn boekje ver te buiten was gegaan. Uitlatingen, zoals door de heer gedaan, werden nadien niet meer vernomen, en kunnen worden beschouwd als incidenteel.